

B.Ed. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April - 2025 (NEW COURSE)
Knowledge and Curriculum (Core)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રશ્નોના અતિ ટૂકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)

- (1.1) પ્રવૃત્તિકેન્દ્રી શિક્ષણ એટલે શું ?
- (1.2) આધુનિકતાનો અર્થ આપો.
- (1.3) સંસ્કૃતિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (1.4) ક્ષેત્રિય પર્યટન એટલે શું ?
- (1.5) પ્રવર્તમાન સમાજની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (1.6) માહિતીના સ્વરૂપનાં માત્ર નામ જણાવો.
- (1.7) શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ એટલે શું ?
- (1.8) ગાંધીજીના મત મુજબ સ્વાવલંબનના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.
- (1.9) શિક્ષણની કઈ-કઈ પદ્ધતિ દ્વારા લોકશાહીના મુલ્યોનો વિકાસ થાય ?
- (1.10) બાળકેન્દ્રી શિક્ષણની વ્યાખ્યા લખો.

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ ૧૦) (૨૦)

- (2.1) વ્યક્તિ સ્વાતંત્ર્યના શિક્ષણના ચાર હેતુઓ જણાવો.
- (2.2) ઉદ્યોગકેન્દ્રી શિક્ષણમાં ક્યાં વિષયો સમાવી શકાય ?
- (2.3) “જ્ઞાન મસ્તકમાં હોય છે અને કૌશલ્ય હાથમાં હોય” - સમજાવો.
- (2.4) ટાગોરના મતે અભ્યાસક્રમ ટૂંકમાં સમજાવો.
- (2.5) વ્યક્તિ સ્વાતંત્ર્યની શિક્ષણ પર અસરો લખો.
- (2.6) માન્યતા એટલે શું ? તમારા વિચારો જણાવો.
- (2.7) તર્કનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
- (2.8) માનસિક સ્વાવલંબનમાં ગાંધીજી કેવા પ્રકારની કેળવણીમાં માનતા હતા ?
- (2.9) માનવભ્રમ દ્વારા માન્યતાની ઉત્પત્તિ – સમજાવો.
- (2.10) સમાજ અને શિક્ષણ વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો.
- (2.11) શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ વચ્ચેનો ભેદ દર્શાવો.
- (2.12) નાગરિકશાસ્ત્રના શિક્ષણ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં કઈ-કઈ સમજ વિકસાવી શકાય ?

પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તરો આપો. (કોઈપણ ૫) (૨૪)

- (3.1) ટૂંક નોંધ લખો : શિક્ષણ – પ્રશિક્ષણ
- (3.2) આધુનિકતાની શિક્ષણ પર અસરો લખો.
- (3.3) ટૂંકનોંધ લખો : પ્લેટો અને સંવાદ
- (3.4) શોધકેન્દ્રી શિક્ષણ માટે જ્ઞાન ડ્યુઈના વિચારો જણાવો.
- (3.5) જ્ઞાન અને માહિતીનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.

(3.6) તર્ક અને માન્યતાનો તફાવત લખો.

(3.7) પ્રવૃત્તિકેન્દ્રી શિક્ષણ માટે ઉપયોગી પ્રવૃત્તિઓ વિશે માહિતી આપો.

પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તરો આપો. (કોઇપણ ૨)

(૧૬)

(4.1) શોધકેન્દ્રિત શિક્ષણની સંકલ્પના અને પ્લેટોના વિચારો વર્ણવો.

(4.2) જે. કૃષ્ણમૂર્તિના મતે સામાજિક આધાર વિસ્તારથી સમજાવો.

(4.3) ડૉ.આંબેડકરની શિક્ષણ પદ્ધતિ, અભ્યાસક્રમ, શિસ્ત સવિસ્તાર સમજાવો

ENGLISH VERSION

Que-1 Answer the following questions in short.

(10)

(1.1) What is activity-centered education?

(1.2) Give the meaning of modernity.

(1.3) Clarify the concept of culture.

(1.4) What is regional tourism?

(1.5) Clarify the concept of the current society.

(1.6) Name only the forms of information.

(1.7) What is education and training?

(1.8) According to Gandhiji, state the main types of self-reliance.

(1.9) Through which method of education do democratic values develop?

(1.10) Write the definition of child-centered education.

Que-2 Answer any 10 of the following questions.

(20)

(2.1) State the four objectives of education for individual freedom.

(2.2) Which subjects can be included in industry-oriented education?

(2.3) Explain “Knowledge is in the head and skill is in the hand”.

(2.4) Explain the curriculum in brief according to Tagore.

(2.5) Write the effects of individual freedom on education.

(2.6) What is belief? State your thoughts on it.

(2.7) Explain the nature of logic.

(2.8) What kind of education did Gandhiji believe in for mental self-reliance?

(2.9) Origin of belief through human delusion – explain.

(2.10) Explain the relationship between society and education.

(2.11) Differentiate between education and training.

(2.12) What understandings can be developed in students through civics education?

Que-3 Answer any 6 of the following questions.

(24)

(3.1) Write a short note on: Education – Training

(3.2) Write the effects of modernity on education.

(3.3) Write a short note on: Plato and Dialogue

(3.4) Explain John Dewey's ideas for inquiry-based education.

(3.5) Explain the nature of knowledge and information.

(3.6) Write the difference between logic and belief.

(3.7) Give information about activities useful for activity-centered learning

Que-4 Detailed answer to the following questions. (any 2)

(16)

(4.1) Describe the concept of inquiry-based education and Plato's ideas.

(4.2) Explain in detail the social basis according to J. Krishnamurti.

(4.3) Explain in detail Dr. Ambedkar's education system, curriculum and discipline.
